

ČESTOĆA GLAGOLA SA PSIHIJATRIJSKO-PSIHOLOŠKIM OBILJEŽJIMA IZVEDENIH PREFIKSIMA PO I PRI U GOVORU ISTOČNOGA RAVNOKOTARSKOG KRAJA

FREQUENCY OF VERBS WITH PSYCHIATRIC OR PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS MADE BY THE CROATIAN PREFIXES PO AND PRI IN THE SPEECH OF THE EASTERN PART OF THE CROATIAN RAVNI KOTARI REGION

Eduard Pavlović*, Alojz Pavlović**, Jelena Pavlović*, Vlatka Pavlović*

SUMMARY

A prefix (a category of an affix) added in front of the radix or the base make together one unit, determining the significance or grammatical function of the word. Our intention is to research the verbs with psychiatric or psychological characteristics made with the Croatian prefixes po and pri in the determined linguistic types. One linguistic material (issue) of the speech of the eastern part of the Croatian Ravni Kotari region (one of the types of the Croatian štokavska ikavica dialect), which had before been collected by brothers Alojz and Eduard Pavlović, was used for this research. The first verbs with the Croatian prefixes po and pri with psychiatric or psychological characteristics were separated and after that sorted in the determined groups. The results were shown in one table and one schedule, and were analysed using the descriptive method. The 107 verbs were recorded (50 with the Croatian prefix po and 57 with the Croatian prefix pri), which indicates a similar representation of the verbs of the state and the verbs of movement. At the end, we will discuss whether principles of the

* Samostalni istraživači, Opatija.

** Samostalni istraživač, Zadar.

Adresa za dopisivanje: Eduard Pavlović, Velog Jože 5, 51410 Opatija.

E-pošta: eduard.pavlovic@gmail.com.

cognitive linguistic science should be more used in psychiatric or psychological researches, especially in the time while our standard language has been in the certain process of devastation, and our dialects or our regional and local speeches have been disappearing.

Key words: verbs; prefixes with the Croatian *po* and *pri*; speech of the eastern part of the Croatian Ravni Kotari region; psychiatry; psychology; cognitive linguistic science.

UVOD

POZADINA

Rijetko se pri konzultacijama rječnika standardnoga hrvatskog jezika nalaze i podatci o mogućem podrijetlu određenih psihijatrijskih riječi i pojmova, dočim se u većine dijalektalnih, zavičajnih i mjesnih rječnika uglavnom pojašnjavaju njihova sama značenja.

Sa stajališta “psihičkoga refleksnog luka” jezik je samo posebno razvijen dio sveukupnoga psihičkog luka: razumijevanje jezikom dio je opažanja i poimanja, govor dio motoričkih pojava. No s tog se stajališta shvaća tek nešto malo jezičnih fenomena, nipošto sam jezik [1].

POJMOVNE RAŠČLAMBE

JEZIK

Lingvistički: sustav znakova koji služi kao komunikacijsko sredstvo u konkretnoj ljudskoj zajednici. Informatički: skup znakova, dogovora i pravila za prijenos informacija. Psiholojski: simbolički sistem vezan za sklopove glasova (riječi) i njihove kombinacije (rečenice) što se stvaraju i slažu po određenim pravilima. Sociolojski: bilo koji sistem simboličnog komuniciranja među ljudima ili bilo koji sistem operiranja simbolima. Filozofski: određen sustav znakova (izgovorenih i napisanih) koji se ravna po točnim pravilima izgovora, gramatike i sintakse [2-9].

NARJEČJE/DIJALEKT

Lingvistički: govor nekog kraja, pokrajine za razliku od književnog, službenog i standardnog jezika; poseban tip živoga (govornog) jezika proširen na nekom užem ili širem geografskom području, s izrazitim vlastitim fonetskim, morfološkim, rječničkim i drugim obilježjima kojima se odvaja od drugih tipova istog jezika [2].

GOVOR

Lingvistički: dio nekog dijalekta (narječja), jezični tip koji se unutar dijalekta ističe manjim, ali postojanim obilježjima. Psihologijski: sistem glasova i glasovnih kombinacija koje pojedinac proizvodi svojim govornim organima čija značenja se povezuju za skupove izgovorenih glasova i pravilima prema kojima se vezuju i koja uvijek moraju biti poznata i onom kome se govor upućuje; govor kao sistem komunikacije zajednički za neku skupinu ljudi se naziva jezikom / uopćeno čovjek se služi govorom, a koristi različite jezike, tj. govoreći o jeziku redovito se misli na govorni jezik kada se nerijetko termini “govor” i “jezik” koriste u istom značenju. Filozofski: izvanjsko priopćavanje misli drugima pomoću izvanjskih (tvornih) znakova; govor može biti: gestikularni – pokreti raznih dijelova tijela (poput lica, ruku, očiju...), pisani – koristi pisane znakove, i usmeni – služi se artikuliranim glasovima (riječima) kao nositeljima značenja [2-9].

GLAGOL

Lingvistički: u tradicionalnoj gramatici vrsta riječi za označavanje onoga što se predočuje u obliku procesa i pojava koje se odvijaju u vremenu poput djelovanja, zbivanja, stanja ili promjena stanja; kao središnja vrsta riječi, i kao gotovo redovita jezgra predikata, obično ima složene sustave oblika i funkcija / njegova fleksija, konjugacija (sprezanje), izražava kategorije kao što su glagolska stanja (genus verbi), način, vrijeme, lice/osoba i broj, a u nekim jezicima (npr. slavenskima) još i aspekt – glagolski aspekt (lik, vid), gramatička (ili gramatičko-leksička) kategorija koja izražava glagolsku radnju s obzirom na njezino trajanje (npr. u hrvatskom trajni, svršeni i učestali glagoli) [2].

PREFIKS (PREDMETAK)

Lingvistički: afiks koji se dodaje sprijeda korijenu ili osnovi i stapa se s njima u jedinstvenu cjelinu suodređujući značenje ili određujući gramatičku funkciju riječi (poput pre- i na- u riječima prevoziti i namjera) [2].

KOGNITIVNA LINGVISTIKA

Kognitivna lingvistika jezik promatra kao dio cjelokupne aktivnosti čovjeka kao živog bića, koji je tjelesno uvjetovan te povezan sa svijetom u kojem se nalazi. S kognitivnolingvističkoga gledišta, jezična slika svijeta, njegov “opis” u jeziku, ovisi o osjetilima, a osjetilni doživljaji variraju. Znanje o svijetu stoga nije stalna kategorija. Jezik je jedna od sposobnosti ljudskoga uma tijesno povezana s drugim kognitivnim sposobnostima. Znanje o svijetu, osim što ovisi o osjetilnoj aktivnosti, ovisi i o društvu i kulturi te o

specifičnostima konkretnoga komunikacijskog čina. Određena situacija tako s nekog relativno objektivnog i neutralnoga gledišta ima strukturu u kojoj je moguće identificirati određene čvrste parametre: primjerice broj sudionika, njihov odnos, činjenicu da se neki kreću, a da su drugi statični i sl. Ipak, u konkretnome komunikacijskom činu onaj tko situaciju opisuje odabire jednu referentnu točku: njegov opis može poći od njegova vlastitog položaja kao referentne točke ili pak od položaja drugih sudionika u scenariju kao referentne točke (npr. usporedba glagola *odlaziti* i *doći*). Korisnici jezika, dakle, neku “objektivnu” konfiguraciju u prostoru, vremenu ili drugim domenama različito jezično konstruiraju; jedan je od kognitivnih procesa strukturiranja značenja konceptualna metafora – neke se konceptualne metafore temelje na univerzalnom ili vrlo proširenom iskustvu, a neke su specifičnije i ovise o kulturi. Kognitivna lingvistika gleda na konceptualnu metaforu kao na fenomen spoznaje koji se odražava u nekim jezičnim izrazima. Metafora je, dakle, u prvom redu fenomen mišljenja i poimanja realnosti, a kompleksnost se tih procesa otkriva kroz jezične izraze. U kompleksnoj je metafori strukture događaja prostor izvorna domena [10].

SOCIJALNA GEOGRAFIJA

RAVNI KOTARI

Područje sjevernog dijela Dalmacije smještenog između zadarsko-biogradskog primorja i Bukovice; kraj poljodjelstva i vinogradarstva. Glavno naselje Benkovac – prepoznat po ruševini staroga grada iz XVII. stoljeća; u okolici arheološki i starohrvatski lokaliteti: Šopot (crkva iz IX. st.) s natpisom i titulom kneza Branimira DUX CROATORUM, Podgrađe (ostaci zidina, Trajanov slavoluk, rimski grad Asseria podignut na mjestu starijega liburnskog naselja); u Domovinskom ratu 1991. – 1995. pod okupacijom srpskih snaga [11].

ISTOČNI DIO RAVNIH KOTARA

Ovaj dio Ravni kotara uglavnom je u obuhvatu administrativne jedinice Grad Benkovac koja se sastoji od 41 naselja (procjena za 2005. godinu 12 333 stanovnika; prema etničkom sastavu 90,4% Hrvati i 7,5% Srbi / do 1991. benkovačko područje bilo je izrazito nacionalno mješovito, s gotovo podjednakim udjelom hrvatskog i srpskog stanovništva; nakon Operacije *Oluja* vratila se većina prognanih Hrvata, doselili su Hrvati iz BiH – kojima je onemogućen ili se onemogućava povratak u BiH, a zadnjih se godina vraćaju i Srbi – stoga se procjenjuje da danas na području grada živi oko 12 300 stanovnika).

Osim Kaštela Benković, utvrde nazvane prema hrvatskim velikašima, koja dominira okolnim područjem, spomenutog Šopota i Podgrađa, navesti je i još nekoliko spomenika i znamenitosti na benkovačkom prostoru, odnosno iz benkovačkog kraja: Donji Karin (rimski ostaci Coriniuma s amfiteatrom, ostaci hrama božice Latre – jedne od božica koje su Liburni iznimno štovali poput božice Ice/Ike – božice plodnosti; poslije središte hrvatskog plemena Karinjana – ostaci oltarne pregrade s natpisom, franjevački samostan podignut u XV. stoljeću / crkva i samostan uništeni za vrijeme srpske agresije na Hrvatsku 1991.), Nadin (ostaci staroga grada Nedinum, nastamba plemena Kačić, rodno mjesto Andrije Medulića – hrvatski slikar i grafičar), Smilčić (prapovijesno-neolitsko arheološko nalazište iz danilske faze / od 2800. do 2500. g. pr. Krista), Islam Grčki (kula Stojana Jankovića – uskočki junak u mletačkoj službi, u borbi s Turcima zarobljen, poslije poginuo; sada je kula u posjedu obitelji Desnica-Janković kojoj je pripadao i poznati književnik Vladan Desnica), Rašević (utvrda ili kaštel Kličevica, sagradio ga 1453. Toma Kurjaković; 2006. u kanjonu rijeke Kličevice u pećinama nazvanim Velika i Mala pećina pronađen velik broj artefakata iz srednjeg paleolitika – doba neandertalaca), Kula Atlagić (crkva sv. Petra iz XI. st.; posjed starohrvatskih Tilčića; hospicij srednjovjekovnoga viteškog reda templara; ime dolazi od obitelji Atlagić – navodno jedan član, onaj znan kao Atli-beg, u bitki za Klis odrubio glavu Petra Kružića), Korlat (ostaci kastruma Korlatović, pripadnika starohrvatskog roda Karinjana), Bulić (rodno mjesto Petra Nakića/Pietro Nacchini – znameniti graditelj orgulja) itd. U rimsko doba ovim je prostorom prolazila iznimno važna cesta *via magna* koja je spajala Jader (današnji Zadar) s Asseriom (današnji Benkovac), odnosno Burnumom (današnji Ivoševci) [11].

ŽIVOTNI OBLICI

Životni oblik označuje društvenu sredinu u kojoj se razvija i koristi neki jezik. Jezične radnje na razne načine poprimaju oblike, već prema tome koja ih skupina ljudi obavlja i izvodi. Zato je za svaku jezičnu kritiku vrlo važno točno proučiti životne oblike u kojima je jezik nastao i gdje se upotrebljava. Poradi toga je oblik života socijalnih skupina predmet analize prirodno-geografskih i socijalno-geografskih činilaca/ čimbenika [12].

PROSTORNO DRUŠTVO

Drži se da je nekoliko oblika očitovanja života – čija je podjela podosta orijentacijska jer se područja djelovanja pojedinih funkcija preklapaju, a inače mogu biti i dio interesa socijalnoj geografiji srodnim znanostima:

- živjeti u zajednici / interesantno i demografiji, antropologiji, psihologiji, sociologiji, povijesti te religijskim i političkim naukama;
- stanovati / interesantno i urbanizmu, prostornom planiranju te arhitekturi;
- raditi i opskrbljivati se / interesantno, osim ekonomskoj geografiji, i gospodarstvu, odnosno poljoprivrednim znanostima;
- obrazovati se / interesantno, osim socijalnoj geografiji obrazovnog ponašanja, samome obrazovnom sustavu;
- rekreirati se / iznimno interesantno, osim geografiji turizma – ponašanja u slobodno vrijeme, i samome turizmu;
- komunicirati, suobraćati / interesantno, osim općega socijalnogeografskog bavljenja tokovima saobraćaja i prijenosa komunikacija, znanog kao saobraćajna geografija, odnosno geografija komunikacija, i samim prometnim znanostima i informatologiji te žurnalistici, socijalnoj psihologiji ili određenim grupama sociologije [12].

Opaska: socijalnoj je geografiji vrlo srodna i socijalna ekologija koja nerijetko, pod utjecajem teorija o evoluciji, “borbu za opstanak”, tj. princip selekcije u razvoju vrsta donekle primjenjuju i na područja društvenih situacija.

CILJEVI

Nastojalo se istražiti podrijetlo češćega psihijatrijsko-psihološkog nazivlja, odnosno pojmovlja u jednom užem, kroz povijest različitim jezicima izloženom (od antičkih do ovovjekih) području – danas uglavnom ruralnog obilježja.

Gledalo se istražiti čestoću glagola sa psihijatrijsko-psihološkim obilježjima izvedenih prefiksima *po* i *pri* u određenom jezičnom tipu / *po* uz glagol uglavnom označava da je radnja osnovnoga glagola dokraja izvršena – glagol stanja, a *pri* uz glagol uglavnom označava primicanje, približavanje – glagol kretanja.

MATERIJAL I METODE

Koristio se jezični materijal govora istočnoga dijela Ravnih kotara (jezičnog tipa unutar hrvatske štokavske ikavice, prostora u većem dijelu u zaleđu Zadra i manjim dijelom u zaleđu Šibenika) koji su tijekom desetogodišnje aktivnosti prikupili braća Alojz i Eduard Pavlović u nakani da to bude i trajno sačuvano u vidu skorog objavljivanja knjige – odgovarajućeg rječnika [13].

Izdvojeni su nešto češće psihijatrijsko-psihološke riječi i pojmovi koji su razvrstani u više grupa njihova mogućeg podrijetla (predantičko, antičko: starogrčko-latinsko, dalmatsko-veljsko, praslavensko-staroslavensko-crkvenoslavensko, starohrvatsko-glagoljaško, mletačko-italsko, vlaško-rumunjsko, tursko-arapsko-perzijsko, njemačko-germansko i mađarsko), uz grupe, odnosno kategorije ostalo i nepoznato [13].

Izdvojeni su i glagoli s prefiksom *po* (glagoli stanja, glagoli jezika vremena – radnji izvršenih u maloj mjeri, koje su trajale neko vrijeme) i s prefiksom *pri* (glagoli jezika prostora – glagoli kretanja) psihijatrijsko-psiholoških obilježja (prema značenju standardnoga hrvatskog jezika) [13-19].

Izdvojeni glagoli izvedeni prefiksima *po* i *pri* potom su i zasebno popisani.

Rezultati su predočeni tabelarno, odnosno popisno taksirani te analizirani deskriptivnom metodom.

REZULTATI

Izdvojeno je 153 češćih psihijatrijsko-psiholoških riječi i pojmova razvrstanih u 10 grupa njihova mogućeg podrijetla; u svega njih 63, ili tek 41%, bilo je moguće odrediti eventualno podrijetlo. Od analiziranih riječi/pojmova malo više je onih starohrvatsko-glagoljaškog podrijetla (18 ili 29% od onih poznatog podrijetla) i onih tursko-arapsko-perzijskog podrijetla (16 ili 25% od onih poznatog podrijetla).

Evidentirano je 95 predmetnih glagola (ili 70% od svih češćih psihijatrijsko-psiholoških riječi i pojmova): 35 s prefiksom *po* i 60 s prefiksom *pri* (**opaska:** pri opisnom prijevodu značenja glagola s prefiksom *po* broj im se povisuje na 50, a pri doslovnom prijevodu glagola s prefiksom *pri* broj im se smanjuje na 57 – što bi upućivalo na gotovo podjednaku zastupljenost glagola stanja, glagola jezika vremena – radnji izvršenih u maloj mjeri koje su trajale neko vrijeme, i glagola jezika prostora – glagola kretanja).

Tablica 1. Češće psihijatrijsko-psihološke riječi i pojmovi razvrstani u grupe njihova mogućeg podrijetla

Jezici mogućeg podrijetla riječi/pojmova	Doslovni prijevod broj	Opisni prijevod broj	Ukupno (broj)/opaska
grčki/latinski	7	2	9
dalmatsko-veljski	3	-	3
praslavensko-staroslaveno-crkvenoslavenski	8	3	11
starohrvatsko-glagoljaški	16	2	18
mletački/italski	3	7	10
turski/arapski/perzijski	13	3	16
njemački/germanski	2	2	4
mađarski	1	-	1
ostalo	-	1	1
nepoznato	46	44	90
Ukupno (broj)/opaska	89	64	153 / 63 poznatog i 90 nepoznatog podrijetla

Popis 1.

Glagoli s prefiksom *po* (N-35)

pogrđti /pokeckati /pokidati se/poklepušiti se/pokrkati/
pokunjti se/pokusati/polapati/polokati/poljupati/pomrčti se/
popizditi/popravdati se/popostraćiti/poričkati se/
porogljati/porvati se/osrati se/posrpti se/posurti/pošašaviti/
pošinti/poštapati/potucati se/potuljti se/potuntti
povaćati se/povalti se/povirovati/povriđivati/
povti se/požalti se/požderati/poždrokati/poživinčiti

(*Opaska:* u opisnom prijevodu njihova značenja njihov se broj povećava na 50.)

Glagoli s prefiksom *pri* (N-60)

pribacti/pribolti/pribrat' se/pridrimati/pridurati/prigladniti/
prigorti/prigrizati/prigrłti/prigrmti/prigustiti/priidati se/
priiisti se/prijebati/prikiniti se/prikipti/priklati/prikeljti se/
prikipti/priklinjati/prikortti/prikratiti/prikrićati/prikrmti se/
prikrpti se/prikunjati/prilećti/prilipti/primamti/primučati/prinagłti se/
prinemućti/pripasti se/pripatiti/pripirati se/pripišati/priplakati/
priprđiti se/pripriti/priprti/pripuknuti/pripuštiti/priradti/priranti
pirićti se/prirođti se/priseravati se/prisisti/prislabtti/prismrdti/
prispićti/prisrati/prisrićati/pristartti/pristraštti se/prisumititi/prištti/
privrtti/prižderavati se/prižedniti

(*Opaska:* u doslovnom prijevodu njihova značenja njihov se broj smanjuje na 57.)

RASPRAVA I/ILI UMJESTO ZAKLJUČKA

S obzirom na to da je u osobitom fokusu ovog rada analiza određenih prefiksa (glagolskih) koji se mogu pokazati (na prvi pogled) kao nešto što nije u vezi sa značenjem u definiranom prostoru (a samo po sebi ima glavno ili jedno od dominantnih značenja), vrijedilo bi buduće analize proširiti i zasadama (postavkama i pogledima) kognitivne lingvistike, posebno onoga njezina dijela koje se bavi konceptualizacijom prostora, konstrukcijom značenja i metaforom – napose na način kako to zagovara Ljiljana Šarić [10].

S obzirom na to da kognitivna lingvistika jezik promatra kao dio cjelokupne aktivnosti čovjeka kao živog bića koji je tjelesno uvjetovan te povezan sa svijetom u kojem se nalazi, ali čija jezična slika svijeta, njegov “opis” u jeziku ovisi o osjetilima, a osjetilni doživljaji mogu varirati – znanje o svijetu

nije stabilna kategorija, tj. ono, osim što ovisi o osjetilnoj aktivnosti, ovisi i o društvu i kulturi te o specifičnostima konkretnoga komunikacijskog čina, vrijedilo bi (na što opet upozorava Ljiljana Šarić ukazujući da je jezik jedna od sposobnosti ljudskog uma tijesno povezana s drugim kognitivnim sposobnostima) u budućim analizama ovog tipa koristiti i preporuke onih povjesničara koji ne izbjegavaju interdisciplinarnu temu, poput Ive Rendića Miočevića [10, 20].

Jednako tako, raspraviti je kolika i kakva bi uloga trebala biti (sada i u budućim) lingvističkim istraživanjima hrvatskih nestandardnih ili hrvatskih substandardnih idioma u malo drukčijem (možda i malo dubljem) oblikovanju svijesti o opsegu hrvatskoga kao složenoga, trodijalektalnog čakavsko-kajkavsko-štokavskog povijesnog jezika, što bi značilo da on nije samo “društveni konstrukt” zajednice već i nešto što postoji u glavama govornika čiji su sustavi dovoljno bliski da mogu razumjeti jedni druge [21, 22].

I, konačno, ako ne zaključno, onda bar umjesto zaključka, držimo uputnim izreći i/ili preporučiti sljedeće: Nije li nam nešto više i u našim se psihijatrijsko-psihologijskim istraživanjima koristiti zasadama kognitivne lingvistike kao jednog od najutjecajnijih i najbrže rastućih jezikoslovnih pristupa, poglavito u vremenu kada nam se uvelike devastira postojeći jezični standard, a dijalektalni izričaji, zavičajni i mjesni govori skoro pa iščezavaju – čije riječi ili pojmovi (nerijetko pak zahvaljujući i svojim prefiksima) mjestimiце jasnije suodređuju tražena značenja nego što ih predlaže sam standardni oblik jezika.

IZVORI I LITERATURA

- [1] Jaspers K. Opća psihopatologija (deveto, nepromijenjeno izdanje). Zagreb: Matica hrvatska i Hrvatsko psihijatrijsko društvo, Klinika za psihijatriju "Vrapče", 2015.
- [2] Hrvatski obiteljski leksikon (gl. prired. Ladan T.). Zagreb: LZ Miroslav Krleža, Jutarnji list, 2005; 1/A-Boj-11/Trak-Ž.
- [3] De Sosir F. Opšta lingvistika (drugo izdanje). Beograd: Nolit, 1977.
- [4] Titone R. Primijenjena psiholingvistika. Zagreb: Školska knjiga, 1977.
- [5] Rot N. Znakovi i značenja. Beograd: Nolit, 1982.
- [6] Bugarski R. Lingvistika o čoveku (drugo, dopunjeno izdanje). Beograd: Prosveta, 1983.
- [7] Ivić DI. Čovek kao animal symbolicum. Beograd: Nolit, 1978.
- [8] Bosanac M., Mandić O., Petković S. Rječnik sociologije i socijalne psihologije. Zagreb: Informator, 1977.
- [9] Mišić A. Rječnik filozofskih pojmova. Split: Verbum, 2000.
- [10] Šarić Lj. Prostor u jeziku i metafora. Kognitivnolingvističke studije o prefiksima i prijedlozima. Prefiksi kognitivna lingvistika Ljiljana Saric.pdf-Foxit Reader, 07.11.2016.
- [11] Benkovački kraj kroz vjekove, zbornik 1-zbornik 2 (gl. ur. Medini J.). Zadar: Narodni list, 1987-1988.
- [12] Ruppert K., Schaffer F., Maier J., Paesler R.. Socijalna geografija. Zagreb: Školska knjiga, 1981.
- [13] Pavlović A., Pavlović E. Rječnik govora istočnoga ravnokotarskoga kraja (u rukopisu).
- [14] Budja J. Delimitativni glagoli po- u hrvatskom i ostalim štokavskim jezicima. Croat. Slav. Iadert. 2010; VI:89-119.
- [15] Brala-Vukanović M., Rubinić N. Prostorni prijedlozi i prefiksi u hrvatskome jeziku. Kognitivnosemantička analiza. Fluminensia 2011; 23(2): 21-37.
- [16] Horvat M., Ramadanović E. Tvorba glagola u djelu Svašta po malo Blaža Tadijanovića. Rasprave instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje 2008; 34: 133-154.
- [17] Šarić Lj. Prefiksi kao sredstvo perfektizacije: semantički prazne jedinice. Fluminensia 2011; 23 (2): 7-20.
- [18] Hrvatski prefiksi: značenje. Wikipedija.mht, 07.11.2016.
- [19] Tošović B. Das Präfix/Prefiks. www-gewi.uni-graz.at/gralis-alt/3.Linguistikarium/Wortbildung/BKS/Prefiks.htm, 27.10.2016.

- [20] Rendić-Miočević I. Uvod u interdisciplinarnu povijest. Slavonski Brod: Hrvatski institut za povijest – Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje, 2011.
- [21] Samardžija M. Hrvatski kao povijesni jezik. Zaprešić: Vlastito izdanje, 2006.
- [22] Jackendoff R. Praktični vodič kroz mišljenje i značenje. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, 2016.

SAŽETAK

Prefiks (predmetak) je afiks koji se dodaje sprijeda korijenu ili osnovi i stapa se s njima u jedinstvenu cjelinu suodređujući značenje ili određujući gramatičku funkciju riječi. Gledalo se istražiti čestoću glagola sa psihijatrijsko-psihološkim obilježjima, izvedenih prefiksima po i pri u određenome jezičnom tipu. Koristio se jezični materijal govora istočnoga dijela Ravnih kotara (jezični tip unutar hrvatske štokavske ikavice) koji su prikupili braća Alojz i Eduard Pavlović. Izdvojeni su glagoli s prefiksima po i pri psihijatrijsko-psiholoških obilježja te razvrstani u zasebne grupe; nalazi su predloženi tabelarno i analizirani deskriptivnom metodom. Evidentirano je 107 predmetnih glagola (50 s prefiksom po i 57 s prefiksom pri), što bi upućivalo na gotovo podjednaku zastupljenost glagola stanja i glagola kretanja. Raspraviti je nije li se nešto više i u psihijatrijsko-psihologijskim istraživanjima koristiti zasadama kognitivne lingvistike, poglavito u vremenu kada nam se uvelike devastira postojeći jezični standard, a dijalektalni izričaji, zavičajni i mjesni govori skoro pa iščezavaju.

Ključne riječi: glagoli; prefiksi po i pri; govor istočnoga dijela Ravnih kotara; psihijatrija; psihologija; kognitivna lingvistika.